

"El Fòrum serà més important que els Jocs"

Fèlix Martí és el director del Centre UNESCO de Catalunya, i en representació d'aquest organisme és membre del consell directiu del Fòrum 2004. Ara valora el projecte del Fòrum i analitza les possibilitats que té Barcelona d'organitzar-lo.

Què és el Fòrum Universal de les Cultures?
—El Fòrum vol ser una invitació perquè totes les cultures del món vinguin a Barcelona per discutir els problemes que tenen en el context actual de la globalització. Totes les cultures s'interrelacionen, i algunes tenen unes indústries culturals molt fortes. S'ha de veure com es vol situar cada cultura en el futur. En aquesta perspectiva es tracta de discutir temes que interessin a tothom: ecologia, creixement, urbanització, pobresa, creativitat cultural...

—*Qui podrà participar en aquesta discussió?*

—La principal virtut de la convocatòria és que els actors de la discussió seran molts i molt diferents. En les convocatòries tradicionals únicament poden participar els estats. En aquest cas, com que es tracta de cultures, s'hauran de localitzar els protagonistes de l'activitat cultural d'arreu del món. No sols vindran els representants dels estats sinó també els representants de totes les cultures. D'estats en el món, n'hi ha prop de dos-cents, però de cultures n'hi ha milers. Juntament amb això, l'altra virtut del Fòrum és que hi ha previst que participin, a més de les institucions, ONG, de manera que a diferència d'unes altres convocatòries fetes per Nacions Unides, com la Cimera de Rio o la Conferència de Pequín, no hi haurà una convocatòria oficial i una d'alternativa. En el Fòrum totes les veus podran discutir en el mateix escenari en peu d'igualtat.

—*I per què a Barcelona?*

—Barcelona està ben situada perquè és la capital d'una cultura petita —internacionalment parlant—, que no correspon exactament a un estat. És una cultura que ha tingut la capacitat de fer-se present tot

i no tenir una estructura estatal que l'englobi. És l'exemple que les cultures poden tenir present i futur malgrat que les estructures polítiques no es corresponguin amb el seu àmbit natural. Al mateix temps, la cultura catalana no representa una gran potència i no aixeca les suspicàcies que es podrien aixecar si convoquessin unes altres cultures el Fòrum. D'altra

banda, Barcelona també ha demostrat que té una capacitat d'organització d'esdeveniments d'aquestes característiques molt notable.

—*Precisament la memòria dels Jocs de Barcelona és encara molt viva i sovint es fan equiparacions amb el Fòrum. Són comparables els dos esdeveniments?*

—La magnitud dels dos esdeveniments és similar, però l'orientació del Fòrum el converteix en un esdeveniment molt més important. Els Jocs tocaven un sol aspecte de la vida col·lectiva, l'aspecte esportiu. En canvi, quan parlem de cultura parlem de moltes més dimensions i per tant les possibilitats que dóna un esdeveniment d'aquestes característiques són molt més grans. Els Jocs s'inscriuen en la cultura de la competitivitat i de la comercialització, que d'alguna manera mira cap al passat. El Fòrum és una convocatòria pensada per innovar, per crear paradigmes nous. S'hi volen repensar maneres d'organitzar el món que no es ba-

sin només en el sistema de mercat o el sistema d'estats tal com són configurats ara. Hem de pensar en estructures que donin vida a totes les cultures del món. Tot això té molt més abast i és molt més apassionant que una convocatòria d'esportistes que està molt reglamentada i que fa molts anys que es fa de la mateixa manera.

—*Com a persona vinculada a la UNESCO, quines*

"El Fòrum ha de permetre que la cultura catalana es pugui expressar de manera clarament satisfactòria. Satisfactòria vol dir que no es dissimuli la realitat cultural catalana sinó que siguin palesos els seus aspectes més destacats."

MARC VILA

possibilitats hi ha que aquest organisme accepti la proposta del Fòrum que fa Barcelona?

—Hi ha dues condicions necessàries per aconseguir una resposta favorable de la UNESCO. La primera és que el disseny d'aquest projecte no sigui tancat. No ha de ser una proposta tancada feta a Barcelona, i per tant sota els paràmetres de la cultura occidental. Ha de ser una proposta oberta que permeti que les altres cultures participin en el disseny de l'esdeveniment. La segona condició és que la ciutat de Barcelona cregui de veritat en el projecte, juntament amb la Generalitat i el govern espanyol, per oferir-se com a seu d'aquest debat. Barcelona no ha d'utilitzar el Fòrum 2004 simplement com un pretext per millorar la ciutat. Lleialment, s'ha de preocupar pels continguts del Fòrum. Seria dolent que el Fòrum es plantegés només com un pretext per generar una dinàmica econòmica que permetés arreglar una àrea de Barcelona. Si com a conseqüència del Fòrum hi ha unes millores per a la ciutat, millor. Però no s'ha d'instrumentalitzar el Fòrum per posar-lo al servei de les necessitats de Barcelona.

—El secretari general de la UNESCO, Federico Mayor Zaragoza, és català. Aquest fet pot ajudar a fer prosperar la petició de Barcelona?

—Mayor Zaragoza va participar en la gestió de la idea i per tant la seva posició és molt favorable. El que passa és que el secretari general ha de sotmetre aquesta idea a la conferència general de la UNESCO, que hi té l'última paraula.

—Quin paper ha de tenir la llengua i la cultura catalanes en el marc del Fòrum?

—La cultura catalana ha de tenir un paper d'expressió de la seva vitalitat, en el context de l'expressió de totes les cultures. El Fòrum ha de permetre que la cultura catalana es pugui expressar d'una manera clarament satisfactòria. Satisfactòria vol dir que no es dissimuli la realitat cultural catalana i no solament no es dissimuli sinó que els seus aspectes més destacats hi han de ser palesos. Però ha de quedar clar que el Fòrum no és un esdeveniment per potenciar la cultura catalana, sinó per bastir un diàleg entre totes les cultures del món.

—Barcelona és la capital d'una àrea cultural que configuren principalment Catalunya, el País Valencià i les Illes. Quina presència tindrà en el Fòrum el conjunt d'aquesta àrea?

—La presència natural que li correspon. És evident que la cultura catalana no queda restringida al Principat, sinó que també engloba tots aquests territoris que compartim una mateixa llengua i una mateixa cultura. Per tant, el Fòrum ha d'implicar tota aquesta àrea. Probablement els esdeveniments principals del 2004 s'hauran de celebrar a la ciutat de Barcelona, que és la ciutat organitzadora. Però entre ara i el 2004 hi pot haver molts esdeveniments que tinguin lloc a Mallorca o a Vic, o a qualsevol lloc dels Països Catalans.

"Seria dolent que el Fòrum es plantegés només com un pretext per generar una dinàmica econòmica que permetés arreglar una àrea de Barcelona."

Pere Martí